

# «Η Τουρκία άλλαξε κατεύθυνση κι έχει πλέον στάση ελεγχόμενη από τον στρατό»

**Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ** υπαγορεύεται πλέον από τον στρατό και ο προσανατολισμός της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει μετατραπεί. Αυτό είναι το συμπέρασμα της απόρρητης έκθεσης της Κομισιόν για την Τουρκία, του μηνός Απριλίου – και είναι η πρώτη φορά που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβαίνει σε μια τέτοια εκτίμηση.

Αιτία είναι όλες οι πρόσφατες παρεμβάσεις του στρατεύματος – μολονότι στην έκθεση δεν περιλαμβάνεται το περιστατικό της δολοφονίας δικαστή από νεαρό ισλαμιστή, καθώς αυτό έγινε τον Μάιο. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η Κομισιόν «πολλοί υποστηρίζουν πως με τα πρόσφατα γεγονότα η Τουρκία άλλαξε κατεύθυνση

και από μια δημοκρατική, προσανατολισμένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση χώρα έχει πλέον στάση ελεγχόμενη από τον στρατό, υπαγορευόμενη από το ζήτημα της ασφαλείας, με λιγότερο ενδιαφέρον για τα ανθρώπινα δικαιώματα».

## «Κάποιοι έχουν ασυλία»

Και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξηγεί: «Η απόφαση της Ανώτατης Επιτροπής Δικαιοσύνης (HCJP), που δείχνει πως ορισμένοι θεσμοί και πρόσωπα στην Τουρκία έχουν ασυλία, είναι μια από τις πρόσφατες παρεμβάσεις του στρατού. Πρώτα ο αρχηγός της Υπηρεσίας Πληροφοριών της Αστυνομίας, ο οποίος συνέταξε έκθεση με την οποία ασκούσε κριτική στην εθνοφρουρά και

τον στρατό, απομακρύνθηκε. Δεύτερον, ο εισαγγελέας που αποκάλυψε τα γεγονότα στο Σεμντινλί απολύθηκε. Τρίτον, η κυβέρνηση υποχρεώθηκε να στείλει νέο αντιτρομοκρατικό νόμο στη Βουλή, ενσωματώνοντας τις απαιτήσεις του στρατού, παρά τη θέλησή της».

## Η αρχή της βεντέτας

Στην έκθεση της Κομισιόν περιγράφεται το πώς άρχισε ακόμη μία φορά η βεντέτα στρατηγών και πολιτικών: Τον Νοέμβριο του 2005 βόμβα εξερράγη στο βιβλιοπωλείο ενός πρώην μέλους του PKK, στο Σεμντινλί της Νοτιοανατολικής Τουρκίας. Στην υπόθεση ενέχοντο δύο αξιωματικοί κι ένα μέλος της εθνοφρουράς. Ο εισαγγελέας του Βαν στο πόρισμά του πε-

ριέλαβε κατηγορίες κατά των ενόπλων δυνάμεων – και ιδιαιτέρως κατά του αρχηγού Στρατού, στρατηγού Μπουγιουκανίτ, ο οποίος προαλείφεται για επόμενος αρχηγός του Γενικού Επιτελείου. Το ανώτατο όργανο της Δικαιοσύνης σπεύδει να απαλλάξει από τα καθήκοντά του τον ενοχλητικό εισαγγελέα. Και ο αρχηγός ΓΕΕΘΑ, στρατηγός Οζκιόκ δηλώνει: «Ο στρατός αντιμετώπισθηκε άδικα και διατύπωσε τα παράπονά του», αλλά δεν γνωρίζω «εάν πήραν μέτρα εξαιτίας αυτών των παραπόνων ή των δικών».

## Μυστικά πρωτόκολλα

Η υπόθεση του Σεμντινλί – προσθέτει η έκθεση της Κομισιόν – αποκάλυψε και άλλα πράγματα. Για

παράδειγμα πως από το 1997 βρίσκεται σε ισχύ μυστικό πρωτόκολλο, που είχε συνάψει τότε ο Ερμπακάν με τον στρατό, και δίδει το δικαίωμα στις ένοπλες δυνάμεις να υποκαθιστούν τις δυνάμεις ασφαλείας στη ΝΑ Τουρκία «έπειτα από αίτημα του κυβερνήτη». Από τον Ιούνιο του 2005 όμως έχουν πραγματοποιηθεί βάσει του πρωτοκόλλου 125 στρατιωτικές επιχειρήσεις στην επαρχία Χακάρι – και μόνο μία είχε αίτημα κυβερνήτη. Το ίδιο πρωτόκολλο επιτρέπει στον στρατό να διατηρεί «μαύρη λίστα» με κυβερνήτες, δικαστές, εισαγγελείς, δημοσίους υπαλλήλους, αλλά και να έχει «Κέντρο Δράσης Εσωτερικής Ασφάλειας» στο Γενικό Επιτελείο.